

GO

TIP! Het publiek als rechtbankjury Mag je meer dan honderd mensen de dood in jagen, als je daarmee de levens van tienduizenden mensen redt? In de voorstelling *Terror* bepaalt het publiek of de verdachte schuldig is of niet. Met Clair Polak, Johanna ter Steege en Jeroen Spitzenberger. Morgen in theater De Storm in Winterswijk, daarna in diverse theaters in de regio. **Info:** ntk.nl/voorstelling/terror

én van familie'

eerder hebben wij in het compositieproces zo intensief samengewerkt met een derde. Het orkest klinkt als een nieuw geheel. Dat vind ik zo sterk aan deze plaat."

Tineke Steenbrink vanuit Utrecht: „Het is een heel mooi album geworden, maar het hoogtepunt voor mij zijn de concerten. Met Eric op een podium staan, is zo tof. Die fluwelen trompetklank heeft niemand. Er zitten heel veel improvisatie-elementen in, hartstikke leuk. Het hokjesdenken is weg. Ik vind het fijn dat *Carousel* genomineerd is voor een klassieke prijs. Dat betekent dat het in de klassieke wereld allemaal heel erg aan het bewegen is. Deze nominatie is natuurlijk een vorm van waardering. Ze vergroot onze bekendheid en geeft ons een boost."

Barok is niet van gisteren.

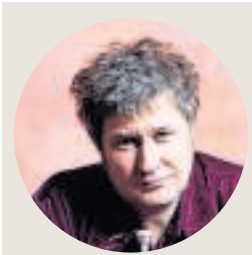
Judith: „Barok is 300 jaar of nog ouder. Het is muziek met de kracht van de eeuwigheid. Met alle respect voor fantastische componisten, de zeggingskracht en de uitvoering zijn van nu. Barok fluctueert. Er zit een enorm verschil tussen de manier waarop mensen Bach 20 en 50 jaar geleden speelden en nu. Vooral als het gaat over interpretatie, klank en frasering."

Tineke: „Voor ons is barok onze dagelijkse wereld. Barok is van nu. De spirit van ons ensemble is zo dat we van tevoren niet alles afspreken. Hoewel de muziek gecomponeerd is, ligt er in de barok nog heel veel open."

De grote kracht van Holland Baroque is een open muzikale geest.

Judith: „Ja. Wij leven eigenlijk voor de ontmoeting met muzikale gasten. De ene keer is dat Eric Vloeimans, de andere keer een heel klassiek iemand. Je moet wel helemaal open staan voor de ander. Wat is zijn klank? Zijn performance? We hebben lef. Voor zover we het weten, zijn we maar één keer op deze wereld. Nu moet het gebeuren."

Tineke: „Klopt. De mensen waar-

ERIC VLOEIMANS

„Onze samenwerking was uiterst prettig. Constructief, open, avontuurlijk en verrassend. Hardcore ook wel. Judith en Tineke gaan tot het gaatje. Ze gaan door tot ze het beste hebben wat ze zichzelf en hun medemusici kunnen geven. Zo zit ik ook in elkaar. Ik ben enorm trots op *Carousel*. In deze plaat zit meer van mij dan in de eerste (*Old, new & blue*, 2013). Als je het hebt over een fusie tussen de dingen die er aan de hand zijn, dan denk ik dat dit album tot het beste behoort dat ik heb meegemaakt. Het is een samensmelting van barok, jazz en veel meer. Tineke en Judith schrikken nergens van. De noten die wij spelen, zijn voor het merendeel van ons. Dat gebeurt maar weinig in de klassieke muziek. Ze durven zelf iets te maken, Ze zijn heel stoer."

mee we graag spelen, hoeven geen deskundigen te zijn op het gebied van barok. Die experts zijn Judith en ik. In Nederland is er geen ensemble dat zo werkt als wij."

Eric Vloeimans zit fout als hij zegt dat wij twee James Bond-vrouwen zijn, die alles kunnen.

Judith: „Natuurlijk kunnen we niet alles. Ik vind het heel leuk dat hij zegt dat wij voor alles open staan. We zijn echter kritisch en werken niet met iedereen. Maar als we iemand uitkiezen, dan gaan we er helemaal voor, met veel intensiteit."

Tineke: „Een grappige opmerking, maar het klopt niet. Judith en ik zijn wel de voortrekkers van het ensemble. En het is niet vanzelfsprekend dat elke musicus kan arrangeren en componeren. Wij wel."

Mijn zus is mijn steun en toeverlaat.

Judith: „Tineke is mijn spiegel, mijn geweten. Zij is, in de woorden van mijn vader, mijn alfa en omega, het begin en het einde. Maar er zit wel een hele wereld tussen. Ik richt mij niet alleen op haar, want dan zou ik geen orkest hebben opgericht, maar een duo."

Tineke: „Judith is ambitieus en humoristisch. Elk detail komt ter sprake bij ons. We zijn het vaak niet eens met elkaar, maar we praten net zo lang met elkaar tot wij beiden helemaal achter iets staan. Wij hebben zo'n goede band met elkaar omdat we een tweeling zijn. Toen we klein waren, speelden we al samen. Wij zijn een heel goed op elkaar ingespeeld team. Het is een kwestie van ervaring én van familie."

■ De winnaar van de Edison Klassiek Publieksprijs wordt zondag bekendgemaakt. Een aantal winnaars ontvangt de Edison tijdens de live uitzending van *Podium Witteman* om 18.05 uur op NPO 2. De genomineerden staan op Edisons.nl. 22 februari spelen Holland Baroque en Eric Vloeimans *Carousel* live in Nijmegen.

◀ Tegel 'Vlucht naar Egypte'.

FOTO NEDERLANDS TEGELMUSEUM

Hollandse vroomheid in Delfts blauw

Ook protestanten waren gek op bijbelse voorstellingen, in hun bijbels en op de tegels in hun huizen. Een leerzame expositie in het Nederlands Tegelmuseum in Otterlo legt een verbinding tussen beide.

Martin Pieterse

Otterlo

Officieel heet de expositie in het Tegelmuseum *Vijfhonderd jaar Reformatie*, een verwijzing naar het Maarten Lutherjaar 2017. Luther nagelde precies 500 jaar geleden zijn kritische stellingen aan een kerkdeur in Wittenberg, uit protest tegen de vermeende misstanden in de rooms-katholieke kerk. Het was het startschot van wat uiteindelijk de Reformatie is gaan heten, en daarmee van de protestantse kerk in ons land.

Protestanten hadden onder andere moeite met de vele heiligenbeelden en de schilderijen die in katholieke kerken hingen. Dat vonden ze heidense afgodsbeelden. Maar ze waren wel erg gehecht aan hun bijbels met plaatjes, zoals de expositie laat zien. Natuurlijk was de tekst zelf belangrijk, maar wel graag versierd met houtsneden en gravures. En omdat die illustraties zo leerzaam en zo vroom waren, wilden de Hollanders de bijbelse afbeeldingen ook op hun wandtegels hebben.

Met name in de zeventiende en de achttiende eeuw waren tegels met christelijke thema's erg populair. Het Tegelmuseum bezit een originele betegelde schouw, van onder tot boven bekleed met tientallen Delfts blauwe bijbelvoorstellingen. Van Adam en Eva in het paradijs en de geboorte van Jezus, tot Christus met zijn vrienden aan het laatste avondmaal. Het was ook leerzaam voor kinderen, die zo spelenderwijs de verhalen uit de bijbel leerden kennen.

Het interessante aan de exposi-

tie in het Tegelmuseum is, dat er een verband wordt gelegd tussen de bijbelplaatjes en de tegels met bijbelvoorstellingen. Aan de hand van oude bijbels en andere kerkboeken wordt aangetoond, dat de boekillustraties soms letterlijk werden gekopieerd op wandtegels. Ook is te zien dat de tegelschilders elkaar kopieerden.

De expositie in het Nederlands Tegelmuseum heeft feitelijk weinig te maken met Luther. Maar ze raakt wel aan de Reformatie. Protestanten wilden immers de bijbel zelf lezen, het liefst in de eigen volkstaal, en niet in het Latijn. Het werd na de Reformatie heel gewoon om een Nederlandstalige bijbel in huis te hebben. De erin afgedrukte illustraties werden voor velen dierbare begeleiders van het geloofsleven. Dat verklaart mede het succes van de wandtegels met christelijke thema's.

▶ **In de zeventiende en de achttiende eeuw waren tegels met christelijke thema's erg populair**

Rond 1800 kwam er een einde aan de populariteit van bijbelse tegels. Ze werden nog wel gemaakt, maar de levendige veelvoud uit de zeventiende en de achttiende eeuw was voorbij. Tegenwoordig kijken we misschien met enige verwondering naar al die Delfts blauwe vroomheid. Maar het is wel een leuk en onverwacht deelstukje uit de geschiedenis van 500 jaar Reformatie.

■ *Vijfhonderd jaar Reformatie. De bijbel in huis: prenten, boeken en tegels.* Tot en met 18 februari in het Nederlands Tegelmuseum, Eikenzoom 12 in Otterlo. Nederlandstegelmuseum.nl

in het prachtige Malta in Montana tijdens de trip met Daniël. Die bijzondere ervaring heb ik kunnen vangen in een liedtekst."

De tocht door het Amerikaanse land bracht rust in haar hoofd. „Ik voel me niet meer zo opgejaagd en maak me niet overal meer zo druk over. Ik heb vanaf mijn jonge jaren in een stroomversnelling gezeten en veel gedaan, maar in mijn beleving begint het nu pas. Het is goed met een schone lei aan iets nieuws te beginnen. Voor mij is het logisch mijn artiestennaam los te laten. De Stevie Ann-tijd voelt als een compleet ander leven."

■ Stephanie Struijk, *Nieuwe maan*. 16 november Arnhem; 8 december Veenendaal, 26 januari Ede.

▲ Stephanie Struijk. FOTO KATHERINA PLEVKOVA